

Doc. dr. Tomas Kačerauskas

Vilniaus Gedimino technikos universitetas

El. paštas: tomas@hi.vgtu.lt

SENSUS HERMENEUTIKA: PRASMĖ, JUTIMAI, NUOSTATA, PROTAS, SAKINYS, SUPRATIMAS

Filosofija (išminties meilė) neatsiejama nuo prasmės klausimo sklaidos. Terminas *sensus* apima prasmę, jutimus, nuostatą, protą, sakinį, supratimą. Prasmė skleidžiama kalbiniame pasaulyje (sakinys), kurį suvokiame (protas) dalyvaujant jutimams (jausmai). Visa tai formuoja mūsų nuostatas arba pasaulio vaizdą, kurio veikiami mes jaučiame, suvokiame, mintijame ir kalbame, t.y. įprasminame fenomenus. Mažasis hermeneutikos ratas, mums suvokiant gyvenamojo pasaulio fenomenus, neatsiejamas nuo didžiojo – filosofinio įprasminimo – rato, kuris atliepia pasaulio vaizdo sudarymą. Kokią vietą užima minėti *sensus* sandai sąveikaujant mažajam ir didžiajam filosofinės hermeneutikos ratams? Kaip jie veikia prasmės sampratą, kuri yra dalis išminties meilės formuojant pasaulio vaizdą? Kaip šie sandai veikia vienas kitą kuriant prasmę kaip hermeneutinę nuostatą? Kaip sakiny – egzistencinė ištara – atliepia jutimišką supratimo plotmę? Koks kūno kaip jutiminės visumos vaidmuo įprasminant supratimą egzistuojant su Kitu pasaulyje? Ar ir kaip sakiniai sudaro egzistencinę prasmingą visumą, analogišką romanui, kur visos dalys pajungtos ventisai visumai? Ar galima kalbėti apie mūsų kuriamą egzistencinę prasmę nuo gimimo iki mirties? Kaip mūsų kuriama bio-grafija apima juslinę ir tekstinę plotmes? Ar prasmė nepraranda savo ribų, ją skleidžiant tarp skirtingos prigimties polių – juslių ir teksto? Ar galima kalbėti apie prasminę visumą gyvenamojo tapimo, t.y. bio-destrukcijos (perfrazuojant Heideggerį) ir bio-dekonstrukcijos (perfrazuojant Derrida) sąlygomis?

Literatūra

1. Derrida, J. 1967. *De la grammatologie*. Paris: Les éditions de minuit.
2. Gadamer, H.-G. 1975. *Wahrheit und Methode*. Tübingen: Mohr (Paul Siebeck). Heidegger, M. 1993. *Sein und Zeit*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
3. Husserl, E. 1952. „Ideen zu einer reinen Phänomenologie und phänomenologischen Philosophie II“, in *Husserliana IV*, Hg. M. Biemel. Haag: Martinus Nijhoff.
4. Levinas, E. 1984. *Totalité et Infini. Essai sur l'Extériorité*. Haag: Martinus Nijhoff. Merleau-Ponty, M. 1952. *Phénoménologie de la perception*. Paris: Gallimard.
5. Бахтин, М. 2000. *Автор и герой*. Санкт-Петербург: Азбука.